EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.5.2015
COM(2015) 275 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Soome 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Soome 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Soome 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Soome 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) 13. juulil 2010 võttis nõukogu komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta. Neid kahte dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti neid oma majandus- ja tööhõivepoliitikas arvesse võtta.

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
3 COM(2015) 275.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(3) Nõukogu võttis 8. juulil 2014 vastu soovituse Soome 2014. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Soome 2014. aasta ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta. Kooskõlas määrusega (EL) nr 473/2013[5] esitas komisjon 28. novembril 2014 arvamuse Soome 2015. aasta eelarvekava kohta[6].

(4) 28. novembril 2014 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,[7] mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2015) algust. Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[8] milles nimetati Soomet liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) 18. detsembril 2014 kiitis Euroopa Ülemkogu heaks prioriteedid investeeringute suurendamise, struktuurireformide kiirendamise ning vastutustundliku ja majanduskasvu soodustava eelarve konsolideerimise tagamiseks.

(6) 26. veebruaril 2015 avaldas komisjon Soome 2015. aasta riigiaruande[9]. Riigiaruandes hinnati Soome edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel. Riigiaruanne hõlmab ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjaliku analüüsi tulemusi. Komisjon järeldab oma analüüsi põhjal, et Soomes esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, millega seoses tuleb võtta poliitikameetmeid ja mida tuleb jälgida. Eelkõige tuleks tähelepanu pöörata riskidele, mis on seotud kehvade eksporditulemustega tööstuse restruktureerimise kontekstis. Kuigi ekspordi turuosa ja elektroonikatööstuse kahanemine on suures osas peatunud, on investeeringuid endiselt vähe ja kasvupotentsiaal on vähenenud. Erasektori võlatase on stabiliseerunud ega paista andvat otsest põhjust muretsemiseks, kuid selle suhteliselt kõrget taset tuleb siiski tähelepanelikult jälgida.

(7) Soome esitas 2. aprillil 2015 nii oma 2015. aasta riikliku reformikava kui ka 2015. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Pärast seda, kui nõukogu võttis [XX] ELi toimimise lepingu artikli 125 lõike 6 kohaselt vastu otsuse, kohaldatakse Soome suhtes praegu stabiilsuse ja kasvu pakti [paranduslikku] osa. Eeldusel, et poliitikat ei muudeta, prognoositakse aastaid 2014–2019 hõlmavas 2015. aasta stabiilsusprogrammis, et valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk, mis 2014. aastal suurenes 3,2 %ni SKPst ja ületas seega kontrollväärtust 3 % SKPst, suureneb 2015. aastal veelgi ja jõuab 3,4 %ni SKPst, misjärel see langeb 2017. aastal 3,1 %ni ja 2019. aastal 2,5 %ni SKPst. 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt suureneb programmiperioodi jooksul eeldatavasti valitsemissektori võla suhe SKPsse, jõudes 2019. aastaks 67,8 %-ni. Keskpika perioodi eelarve-eesmärki, milleks on struktuurne eelarvepuudujääk 0,5 % SKPst, ei saavutata programmiperioodi lõpuks. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi põhjal eeldatakse, et Soome valitsemissektori eelarve puudujääk ulatub 2015. aastal 3,3 %-ni SKPst ja 2016. aastal 3,2 %-ni, ning samas prognoositakse, et valitsemissektori võla suhe SKPsse suureneb 2016. aastaks 64,4 %-ni SKPst. ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt avaldas komisjon 13. mail 2015 ettekande, milles järeldati, et puudujäägi- ja võlakriteeriumeid ei loetud täidetuks.

---

5 ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.
6 C(2014) 8815 (final).
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904.
9 SWD(2015) 45 (final), 26.2.2015.

Stabiilsusprogrammiga ei tagata ülemäärase eelarvepuudujäägi õigeaegset ja püsivat korrigeerimist 201X. aastaks. Seetõttu on vaja võtta täiendavaid meetmeid. Nõukogu on stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et on oht, et Soome ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. Kuigi Soome on teinud mõningaid edusamme haldusreformide rakendamise vallas, saaks veelgi parandada Soome avaliku sektori tõhusust, eelkõige valdkondades, mis tulevikus seisavad vananemise tõttu silmitsi kulusurvega. Sotsiaalpartnerid jõudsid 2014. aasta sügisel kokkuleppele pensionireformi sisus, kuid see ei ole veel vastu võetud. Eelarve jätkusuutlikkuse mahajäämust ja seadusjärgse pensioniea kavandatud tõstmist silmas pidades on otsustava tähtsusega suurendada eakate töötajate osalemist tööturul. Tööturult lahkutakse ennetähtaegselt peamiselt puude tõttu või seoses eakatele töötajatele suunatud laiendatud töötushüvitistega. Sotsiaal- ja tervishoiuteenuste reformi käsitlev valitsuse eelnõu esitati parlamendile 2014. aasta detsembris, kuid enne 2015. aasta aprilli parlamendivalimisi ei suudetud leida lahendust ühinenud omavalitsuste haldusmudeli ja põhiseadusega tagatud üksikute omavalitsuste autonoomia tasakaalustamiseks ning eelnõu aegus. Soome omavalitsused on suhteliselt väikesed, kuid muude Euroopa riikide omavalitsustega võrreldes on neil täita üsna mahukad ülesanded. Omavalitsusstruktuuride reform edeneb mõningase viivitusega ning omavalitsused teostavad uuringuid ühinemise eeliste kohta. 2015. aasta riikliku reformikava kohaselt võidakse uus seadusandlik ettepanek esitada parlamendile 2016. aasta lõpupoole.

(9) Tööealise elanikkonna vananemist ja vähenemist arvestades on oluline, et tööturul saaks kasutada kogu potentsiaalset tööjõudu. Soome on selles vallas mõningaid edusamme teinud ning võtnud mitmeid meetmeid, sealhulgas parandanud eelkõige eakatele suunatud palgatoetuste ja riikliku tööturuasutuse korraldust. Töötuse määr oli 2014. aastal 8,7 % ning see on suurenemas, eelkõige noorte ja eakate töötajate hulgas. 2013. aasta mõõdukas palgakokkulepe toetab kulude ja ekspordi konkurentsivõime taastamist tööjõu ühikukulude tagasihoidlikuma kasvu kaudu.

(10) Soome on suurendanud mõningal määral oma suutlikkust pakkuda uuenduslikke tooteid. Valitsus rakendab teadusasutuste ja teadustegevuse rahastamise ulatuslikku reformi. Puhast tehnoloogiat, biotehnoloogiat ja digiteerimist käsitlevad poliitikaprogrammid on paljutõotavad, kuid suhteliselt väikesemahulised. Kuigi teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute poolest on Soome ELis esirinnas, on jätkuvalt probleeme nende teisendamisega edukateks eksporditoodeteks ja -teenusteks. Valitsus on püüdnud lihtsustada ja tõhustada ettevõtjate toetussüsteeme, suurendada idufirmade rahastamist ning edendada nende rahvusvahelistumist. Sellest hoolimata on Soomes investeeringute tase jätkuvalt madal, ekspordiraskused püsivad ning tööhõivemäär on langenud. Lisaks on tarvis jätkata konkurentsi suurendamist toote- ja teenusteturgudel, eelkõige jaemüügisektoris, mis on endiselt väga kontsentreerunud.

(11) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Soome majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2015. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Soomele esitatud soovituste järelmeetmeid. Komisjon on hindamisel on arvesse võtnud kõnealuste dokumentide asjakohasust Soome eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga Euroopa Liidu üldise majandusjuhtimise tugevdamise vajadust silmas pidades ka nende vastavust ELi õigusnormidele ja

suunistele, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.

(12) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Soome stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus[10] selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.

(13) Komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes on nõukogu riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 2 ja 3.

(14) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele analüüsile tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, kelle vääringuks on euro. Soome peaks tagama ka nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Soomel võtta 2015. ja 2016. aastal järgmisi meetmeid:

1. Tagada, et ülemäärane eelarvepuudujääk vähendatakse [XX] õigeaegselt ja püsivalt alla 3 % SKPst vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 kohastele kohustustele. Jätkata jõupingutusi, et vähendada eelarve jätkusuutlikkuse mahajäämust ja tugevdada majanduskasvu tingimusi.

2. Võtta vastu kokkulepitud pensionireform ja kõrvaldada järk-järgult ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalused. Tagada omavalitsusstruktuuri ning sotsiaal- ja tervishoiuteenuste haldusreformide tulemuslik kavandamine ja rakendamine, et suurendada avalike teenuste osutamise tõhusust ja kulutasuvust, tagades samas nende kvaliteedi.

3. Jätkata jõupingutusi noorte, eakate töötajate ja pikaajaliste töötute tööalase konkurentsivõime parandamiseks, keskendudes eelkõige tööks vajalike oskuste arendamisele. Tagada sotsiaalpartneritega konsulteerimise teel ja kooskõlas riiklike tavadega, et palgad muutuvad koos tootlikkusega.

4. Võtta meetmeid jaemüügisektori avamiseks tõhusale konkurentsile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

[10] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.